

Nieuwsbulletin commissie Natuurlijk Tuinieren juli 2019 nummer 2

De verdedigingsmechanismes van veel planten, waaronder bijna alle soorten groenten, tegen ongedierte zijn door menselijke selectie de laatste paar honderd jaar verdwenen. Dat is voor slakken en insecten goed nieuws. Nu weten we meteen waarom onkruid zelden last heeft van ziekten of plagen: daar heeft de mens niet ingegrepen en onkruid verdedigt zich zelf.

In dit Nieuwsbulletin hebben we het over het nut van slakken en oplossingen om het teveel aan slakken tegen te gaan.

Slakken en insecten maken deel uit van de voedselketen en zijn daarom al verdienstelijk. Vogels zoals merels, lijsters, spreuwen en eksters, maar ook eenden en kippen eten slakken. Egels, kikkers, padden, spinnen en insecten zoals larven van libellen en vliegen zijn natuurlijke vijanden van de slak. Al deze dieren kunnen ziek worden en sterven door vergiftigde slakken te eten. Egels, die steeds zeldzamer worden krijgen meestal longwormen door het eten van besmette slakken. Het gif wordt ook via de bodem opgenomen in planten en komt zo in de bloemen terecht, waardoor bijen dood gaan. Mensen kunnen ook last krijgen van gif in planten.

Slakken zijn ook nuttig omdat zij de aarde omwoelen en (verse tot vergane) bladeren, schimmels en dode diertjes – inclusief slakken - eten!

Hoe voorkom je dat er te veel slakken komen op Buitenzorg?:

- Herstel het natuurlijk evenwicht en maak een natuurlijke biotoop van je tuin en van Buitenzorg waar ook slakken hun rol hebben in de keten.
- Zoek de slakkeneitjes (witte hoopjes) in het voorjaar op vochtige plekken en in de composthoop en besproei ze met knoflookthee (2 tenen geperst in 1 liter water). Ze komen dan niet meer uit. Slakken in je composthoop geven het risico dat je bij het verspreiden van compost de eitjes over je hele tuin verspreidt. Laat de compost eerst goed drogen in de zon.
Slakken leggen in het voorjaar massaal eitjes (400 stuks per slak die, als ze zijn uitgekomen na twee maanden volwassen genoeg zijn om zich weer voort te planten).
- Trek thee van knoflook, en giet dit rond de planten.
- Bewerk je grond in het voorjaar zodat de slakken en slakkeneitjes naar boven komen en kunnen uitdrogen. Door de tuin regelmatig te schoffelen droogt de aarde sneller uit. Ook maak je hiermee de grond fijner en neem je de brokken die een goede schuilplaats zouden kunnen vormen weg.
- Geef in de zomer de tuin 's ochtends water. Dan is tegen de avond, wanneer de slakken actief worden, de grond weer droog.

- Kies voor planten (akelei, goudbloem, anjer, geranium, klimop, daglelie, viooltjes en varens) waar slakken niet dol op zijn, of omring belaagde planten met sterk geurende kruiden. Denk hierbij aan tijm, rozemarijn, salie of look, snijbiet, gember, knoflook, bieslook, munt, rode kool, witlof, Oost-Indische kers en vingerhoedskruid.
- Bescherm jonge plantjes met een plastic fles waar de bodem is uitgeknipt.
- Strooi koffiegruis rond de planten. Misschien helpt het.
- Strooi fijne eierschalen, grint en dennennaalden tussen de planten. Slakken houden niet van scherpe hindernissen.
- Leg brede koperstrips rond je planten of bloempotten. Slakken krijgen elektrische schokken van koper en zullen de barrière niet oversteken.

Hoe bestrijd je slakken als er te veel zijn?:

- Lok de natuurlijke vijanden van de slak, zoals merels, eenden, egels, kippen, kikkers, padden en het lookglansslakje, een donker, glanzend huisjesslakje (eet vooral kleine naaktslakken en slakkeneieren) naar je tuin door ze een schuilplaats te bieden.
- Maak slakkenvallen met daarin een lokstof, zoals bier, fruit, een honing- en gistmengsel dat je eerst kookt. Zorg ervoor dat alleen slakken in de slakkenval komen. Maak in een plastic emmertje met een stanleymes een paar 'deurtjes' onder de rand voor de slakken. Vervolgens graaf je deze emmer tot aan de inkepingen in in de tuin. Vul het bekertje met een klein beetje lokstof, deksel erop en klaar is je slakkenval! Gebruik niet te veel vloeistof anders verdrinken de slakken of drinken ze zich dood. Maak de val ook regelmatig leeg door de slakken uit te zetten in een slakvriendelijke omgeving buiten Buitenzorg. Nadeel: trekt slakken aan.
- Leg een halve uitgeholde meloen in je tuin. 's Ochtends kun je er slakken op aantreffen die je elders kunt uitzetten. Nadeel: trekt slakken aan.
- Strooi ecovriendelijke anti-slakkenkorrels op basis van ijzer en fosfaat. Slakken eten die op, waarna ze stoppen met eten en verhongeren. Voordeel: de slakken zoeken zelf een plekje om te sterven waardoor je tuin niet bezaait ligt met dode beesten. Nadelen: Doodt alle slakken en ook de slakkeneters. Wrede manier. Het is duurder en trekt ook slakken aan.
- Observeer en stuur bij met mulchen. Gedroogd grasmaaisel en hennepsnippers blijken een barrière tegen slakken te zijn.
- Gebruik een laagje industriële compost. Het bevat in vergelijking met huisgemaakte compost meer ammoniak, meer zouten, en ook – als er veel coniferen in verwerkt zijn – meer harsen. Dat zijn allemaal stoffen die irriterend zijn voor slakken en hun eitjes, en dat maanden lang.
- Leen van tijd tot tijd een paar kippen. Kippen scharrelen elke slak weg.

Wat je zeker niet mag doen, is zout strooien op de slak. Slakken lijden en gaan langzaam dood en zout is schadelijk voor de bodem en planten.

Kortom: Het beleid van de commissie Natuurlijk Tuinieren is geen gif te gebruiken op Buitenzorg en het streven is dat alle tuinders dit ook niet meer doen. Dat is in het belang van ons allemaal.